

Förvaltningens månadsrapport september 2021

Sammanfattning

Förvaltningen prognostiserar ett överskott om 11,0 mnkr efter resultatdispositioner. Djupare analyser och mer utförliga kommentarer skrivs fram i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelse.

Sedan tertialrapport 2 ökar nämndens prognostiserade överskott med 4,0 mnkr inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorgen då antalet placeringar inom ungdomsenheten minskat, samt inom verksamhetsområde stadsutveckling med 2,0 mnkr eftersom samtliga extrainsatser som planerats innan sommaren inte bedöms kunna genomföras enligt plan.

Övergripande analys

Att staden beslutat om att tillämpa Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation gällande resultatföring av intäkter har fått betydande påverkan på förvaltningens ekonomiska förutsättningar. Överskottet går främst att härleda till nya beslutet om att den totala generalschablonen från 2019-2021 måste förbrukas under året. Detta har medfört att nämnden har 49,3 mnkr extra att förbruka för intäkter i form av generalschablon sedan tidigare år. Mot bakgrund av att det finns extra medel att förbruka för året har beslut fattats om genomförande av årliga insatser i form av ett åtgärds paket. Förvaltningen följer löpande genomförandet av beslutade insatser. Det finns emellertid utmaningar med att genomföra dessa insatser under innevarande år. Dels eftersom förvaltningen har en kraftigt minskad generalschablon efter 2021, vilket innebär att det inte finns utrymme för dessa kostnader efter årsskiftet, dels för att planerade aktiviteter både kräver personella resurser och att leverantörer behöver leverera med relativt kort varsel. Majoriteten av årets planerade insatser har påbörjats och kommer att genomföras enligt plan.

En del av årets prognostiserade överskott beror således på ovan beskrivning, då det för året finns betydande intäkter genom generalschablonen att tillgå och att det samtidigt finns utmaningar kopplat till att genomföra stora kostsamma satsningar med kort tidshorisont.

Prognosen bygger även på att pandemin fortsätter att påverka nämndens ekonomi under kommande del av året. Omfattning av pandemins ekonomiska konsekvenser är svår att prognostisera. Förvaltningen har tagit höjd för kostnadsutvecklingen som följer då verksamheter börjar återgå till normalläge under resterande delen av året.

Budgetförutsättningar

Kommunfullmäktige har i budget för år 2021 anvisat Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd 1 662,6 mnkr netto.

Utöver kostnadsramen om 1 701,1 mnkr och intäktskrav om 38,5 mnkr budgeterades omslutningsförändringar om 156,8 mnkr.

Investeringsbudgeten för 2021 är 13,9 mnkr, varav 1,8 mnkr är till maskiner och inventarier och 12,1 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Förvaltningen har i samband med verksamhetsberättelsen 2020 begärt ombudgeteringar om 1,3 mnkr avsedda för klimatinvestering "Växtbäddar med kolmakadam – Norra stadsparken och Norra Rinkebygången" samt 0,9 mnkr för trygghetsskapande åtgärder olovlig trafik Järva. Dessa är nu beslutade av kommunfullmäktige den 3 maj i samband med Årsredovisning 2020 med uppföljning av budget för Stockholms stad.

Budgetjusteringar

Under februari fattade kommunfullmäktige beslut om budgetjusteringar om totalt 4,3 mnkr för trygghetsinvesteringar. Under mars beviljade kommunfullmäktige budgetjusteringar om totalt 13,6 mnkr i ökade driftmedel samt 1,5 mnkr i klimatinvesteringar. I juni beviljades förvaltningen 0,2 mnkr för sommarkollo verksamhet.

Prognos per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas nämndens budget och prognos för respektive verksamhetsområde.

Prognosen inkluderar åtgärder och inarbetade kostnadseffektiviseringar. Vid befarade underskott ska åtgärdsplaner upprättas.

Verksamhetsområde (Mnkr)	VP 2021	BJ	Begärda prestationsförändringar	Nämndbudget 2021 (inkl. begärda PF)	Helårsprognos	Avvikelse
Nämnd- och förvaltningsadministration	38,5	0,7	0,0	39,2	44,2	-5,0

Individ- och familjeomsorg	313,0	4,3	0,0	317,3	290,3	27,0
varav barn och ungdom	211,0	4,3	0,0	215,3	215,3	0,0
varav vuxna	52,8	0,0	0,0	52,8	54,8	-2,0
varav nyanlända	0,0	0,0	0,0	0,0	-31,0	31,0
varav socialpsykiatri	49,2	0,0	0,0	49,2	51,2	-2,0
Ekonomiskt bistånd	202,2	0,0	0,0	202,2	207,2	-5,0
varav handläggare	53,2	0,0	0,0	53,2	53,2	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	25,5	0,0	0,0	25,5	30,5	-5,0
varav ferie	15,6	0,0	0,0	15,6	20,6	-5,0
Barn, kultur och fritid	58,7	0,0	0,0	58,7	58,7	0,0
Förskoleverksamhet	327,5	2,8	-20,2	310,1	317,1	-7,0
Äldreomsorg	321,8	3,0	0,0	324,8	312,8	12,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	322,4	0,0	-0,5	321,9	324,9	-3,0
Stadsutveckling och medborgarservice	43,1	3,0	0,0	46,1	49,1	-3,0
varav stadsutveckling	24,5	2,8	0,0	27,3	30,3	-3,0
varav medborgarservice	18,7	0,2	0,0	18,9	18,9	0,0
avskrivningar	9,6	0,0	0,0	9,6	9,6	0,0
internräntor	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0
Summa	1 662,6	13,8	-20,7	1 655,7	1 644,7	11,0

Investeringar (Mnkr)	VP 2021	BJ	Begärda prestationsförändringar	Nämndbudget 2021 (inkl. begärda PF)	Helårsprognos	Avvikelse
Inventarier och maskiner	1,8	0,0		1,8	1,8	0,0
Stadsmiljöverksamhet	12,1	8,0		20,1	20,1	0,0
Summa	13,9	8,0	0,0	21,9	21,9	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna nämnd, förvaltningsledning, lokaler, IT och ekonomifunktioner.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 39,2 mnkr.

Prognosen visar ett underskott om 5,0 mnkr. Avvikelsen beror på kostnader på grund av avflyttningen från fastigheten Sveaborgsgatan 6 enligt beslut i Underlag för budget 2022 med inriktning 2023 och 2024 samt återställningskostnad för förskolelokaler. HR avdelningen har under året rekryterat nya HR konsulter för att förstärka förvaltningens arbete inom rekrytering samt friskvårdsinsatser.

Verksamhetsområdet beviljades budgetjusteringar om 0,7 mnkr för klimatsamordnare vilket är inkluderat i prognosen.

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxen och socialpsykiatri)

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna barn och ungdom, vuxen, flykting samt socialpsykiatri.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 317,3 mnkr

Verksamhetsområdet prognostiserar ett samlat överskott om 27,0 mnkr.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna är överskott avseende generalschablon för verksamhetsområde Flykting.

Barn och ungdom

Verksamhetsområdet Barn och Ungdom består av sex enheter samt sociala insatsgrupper. Barn- och Ungdomsenheten ansvarar för utredningar samt placeringar för barn upp till 12 år respektive över 12 år. Familjestödsenheten är stadsdelsnämndens egen öppenvård. Familj och mottagningsenheten ansvarar för placeringar av barn och ungdomar i familj- och jourhem familjerättsärenden och tar emot ansökningar och orosanmälningar för barn och ungdomar. Preventionenheten ansvarar för fältgruppens trygghetsskapande insatser som förebygger och minskar risken för psykosocial ohälsa, missbruk och kriminalitet bland ungdomar i stadsdelsområdet. Enheten för förebyggande föräldraskap erbjuder råd, stöd och utbildning för föräldrar.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 215,3 mnkr.

Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Kostnader för placeringar av barn och unga visade en ökad trend under perioden april-juli för att sedan minska under augusti och september. Förändringen i prognosen sedan tertiärrapport 2 beror således på färre placeringar.

Flykting

Verksamheten omfattar mottagande av ensamkommande barn och flyktingar samt statsbidrag bestående av generalschablon.

Verksamheten flykting prognostiserar ett överskott om 31 mnkr.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna är att medel för generalschablonen avseende 2020 och 2021 har lyfts i resultatet för flykting, totalt 31 mnkr. Dessa medel motsvarar överskottet för verksamheten.

Vuxen

I verksamheten Vuxen ingår missbruksvård, relationsvård, försöks- och träningslägenhet samt sociala insatsgrupper.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 52,8 mnkr.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna är att ökad kostnad för placeringar missbruk. Covid-19 har föranlett att en mer frikostig bedömning av tak-över-huvudet-garantin (TÖG) görs och det har medfört ökade kostnader för placeringar på olika boenden.

Kostnader för skyddat boende har ökat succesivt under året då fler individer har varit i behov av insatsen.

Socialpsykiatri

Inom verksamhetsområdet utreds och verkställs insatserna bostad med särskild service, boendestöd, gruppboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 49,2 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr.

Underskottet beror på minskade intäkter för utförarenheten på grund av flytt av gruppboende under perioden.

Beställarenheten prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr.

Överskottet relateras till överflytt av ett assistansärende till beställarenheten funktionsnedsättning. Utförarenheten har ett samlat underskott om 3,0 mnkr. Enheterna har haft kostnader för flytt av ett gruppboende från Akalla till Kista torg och avveckling av Akalla stödboende. Akalla gruppboende är tillfälligt evakuerade till tomställda lokaler i Kista vård- och omsorgsboende och har på grund av flytten minskat boendet med fyra lägenheter. Detta innebär minskade intäkter. Under perioden har enheten haft ökade sjuksköterskekostnader i samband med nyrekrytering. Verksamheten har under perioden utifrån covid-19 och medföljande

rekommendationer haft kostnader för skyddskläder, skyddsmaterial och vikarietäckning.

Ekonomiskt bistånd

Enhetens uppdrag innebär att hjälpa människor att komma tillrätta med försörjningsproblem samt att pröva rätten till ekonomiskt stöd under tiden. Rätten till ekonomiskt bistånd grundar sig på arbetslöshet, sjukskrivning eller socialmedicinska skäl.

Verksamhetsområdets nettobudget uppgår till 202,2 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 5,0 mnkr.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen är att antal hushåll och därmed utbetalt bidrag har ökat under året och överskrider den planerade nivån.

Antal biståndshushåll har ökat successivt under perioden jan-augusti och är i genomsnitt 1367 hushåll jämfört med 1256 hushåll för motsvarande period föregående år, vilket är en ökning med 6 procent.

Ökat antal hushåll resulterar i högre utbetalt bidrag på 6 procent vilket motsvarar en ökad kostnad med 720 tkr per månad.

Förvaltningens intensifierade arbete med att minska hotellboenden har bidragit till att minska dessa kostnader med 30 procent jämfört med föregående år vilket motsvarar 4,0 mnkr på årsbasis.

Med fortsatt lågkonjunktur kan kostnaden för ekonomiskt bistånd öka då behovet av ekonomisk hjälp kvarstår. Covid-19 har medfört att det blir svårare för klienter med ekonomiskt bistånd att komma ut i arbete, särskilt för målgruppen som redan står långt från arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna offentligt skyddat arbete (OSA), stockholmsjobb och feriejobb.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 25,5 mnkr och prognosen visar på ett underskott om 5,0 mnkr.

OSA och stockholmsjobb

Enheten för arbetsmarknadsinsatser erbjuder arbetsträning, arbetsförmågebedömning samt aktivitetsförmågebedömning med individanpassat arbete som mål.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 9,9 mnkr.

Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Under årets första halvår har covid-19 begränsat möjligheten att hitta arbetsplatser som planerat. Lättade restriktioner under årets andra halvår kommer att möjliggöra fler anställningar under återstående del av året.

Feriejobb

Stadsdelsförvaltningen tillhandahåller både sommar-, höst- och jullovsjobb.

Verksamhetsområdets nettobudget uppgår till 15,6 mnkr.

Prognosen visar på ett underskott om 5,0 mnkr. Underskottet beror på att förvaltningen har anställt 250 fler feriearbetande ungdomar under sommaren än budgeterat. En annan faktor som påverkar avvikelserna är att många arbetstillfällen inom förskolan, LSS och äldreomsorgen är förhindrade att erbjuda arbetsplatser till sommarjobbade ungdomar under den pågående pandemin. Det innebär att förvaltningen behövt hitta nya kreativa lösningar och andelen upphandlade projekt är därför betydligt fler och mer påkostade jämfört med tidigare år. Detta föranleder även ett stort behov av rymliga och covid-19 anpassade lokaler och förvaltningen har behövt hyra tillfälliga lokaler för genomförande av feriearbeten.

Barn, kultur och fritid

Verksamheten omfattar träffpunkter för unga från 16 år, studier och arbete, ungdomsgårdar, parklekar samt korttidstillsyn. Inom verksamhetsområdet finansieras även idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 58,7 mnkr.

Verksamheterna prognostiserar en budget i balans.

Under våren har Framtidens hus etablerats, en ny fritidsverksamhet för målgruppen 16-19 år som delvis innefattar verksamheten studier och arbete från juli. Studier och arbete har fram till juni i år finansierats av projektmedel via den sociala investeringsfonden. Extra medel finns avsatta för planerade ombyggnationer i Framtidens hus.

Covid-19 har haft en liten påverkan på verksamhetsområdet.

Ungdomsgårdarna har anpassat verksamheten efter de rådande restriktionerna men har kunnat erbjuda en stor variation av aktiviteter. Statsbidrag om 1 mnkr har fördelats till stadsdelsförvaltningen för avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter för barn och unga. Verksamheten planerade sommaraktiviteter i stadsdelarna för de medlen.

Driften av Kista ungdomsgård övergår från och med oktober i förvaltningens regi. Verksamheten har prognostiserat för ökade kostnader.

Förskola

Förskolan tillhandahåller barnomsorg i stadsdelsområdet för barn mellan 1-5 år. Verksamhetsområdet utgörs av sex förskoleenheter som är resultatenheter, samt stödenheten som även innefattar öppen förskola och introduktionsförskolorna i Husby och Rinkeby.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 310,1 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 7,0 mnkr efter resultatdispositioner.

Förskolan redovisar ett underskott som till största del förklaras av att förskolorna i stadsdelsområdet har ett bortfall av barn i olika åldersgrupper. Utfallet inom förskoleverksamheten avseende antalet inskrivna barn under årets åtta första månader uppgår till i genomsnitt 1 757 barn, jämfört med 1 904 barn som låg till grund för verksamhetsplanen. Det finns dock fortfarande en betydande osäkerhet inför den resterande delen av året. Det är ingen ökande inskrivning i förskolan och om barntappet fortsätter så kan det innebära en negativ budgetjustering. Enheterna arbetar med att säkerställa att rätt bemanning upprätthålls i relation till barnantalet, genom arbetet bidrar verksamheten till ett effektivt resursutnyttjande. Förvaltningen följer noggrant inskrivningsgraden inom förskolan.

Covid-19 har haft en liten påverkan på verksamhetsområdet. Flertalet av förskolorna i stadsdelsområdet har ett visst bortfall av barn i olika åldersgrupper p.g.a. pågående pandemi.

Under mars beviljades kommunfullmäktige budgetjusteringar om totalt 2,8 mnkr i ökade driftkostnader för introduktionsförskola och giftfri förskola samt 1,5 mnkr i klimatinvesteringar. Beviljade medel för öppna förskolan kommer att täcka kostnaderna för löner och lokaler i enlighet med ansökan.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet utreder, beslutar och verkställer insatser till personer från åldern 65 år och uppåt. Insatser som kan beslutas är

bland annat hemtjänst i ordinärt boende, servicehus, vård- och omsorgsboende för personer med demens eller somatisk sjukdom, dagverksamhet för demenssjuka, korttidsboende i avvaktan på hemgång eller avlastning för anhörigvårdare samt trygghetslarm.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 324,8 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 12,0 mnkr.

Överskottet beror på att beställarenheten har haft lägre antal köpta platser och lägre kostnader för hyror på grund av stambyte.

Beställarenheten har under året haft lägre kostnader än beräknat för vård- och omsorgsboende, servicehus och hemtjänst med anledning av pandemin. Detta innebär för närvarande ett överskott om 16,5 mnkr hos beställarenheten. Från tredje kvartalet ökar återigen antalet beslut av vård- och omsorgsboende, servicehus och hemtjänst och det beräknas fortsätta under hösten. Verksamheterna på Kista torg 3-5 har under perioden använt minskad lokalyta på grund av ett pågående stambyte, vilket har resulterat i lägre hyreskostnader för perioden.

Utförarenheterna har ett samlat underskott om 4,5 mnkr. Beläggningsgraden för vård- och omsorgsboende samt servicehus i egen regi har sjunkit i jämförelse med föregående år. På grund av den pågående pandemin har efterfrågan på särskilt boende varit låg. Lägenheter har stått tomma en längre tid, detta har inneburit minskade intäkter för enheterna. Sedan tredje kvartalet ses en ökad efterfrågan på särskilt boende för äldre. Kista vård- och omsorgsboende har fortfarande en avdelning för covid-19 korttidsplatser för stadens alla stadsdelsförvaltningar. Covid-19 korttidsplatserna har haft en varierande efterfrågan men enheten har en dygnet runt beredskap att ta emot personer i behov av korttidsboende.

Hemtjänsten uppvisar en högre utförandegrad vilket innebär ökade intäkter. Utförandegraden för perioden har genomsnitt legat på 91 procent under september. Äldreomsorgen har under perioden haft ökade kostnader för skyddsutrustning och skyddskläder för medarbetare utifrån gällande rekommendationer baserade på smittskyddsläget i regionen. Verksamheten har även fått retroaktivt statsbidrag utbetalt för 2020. De statliga bidragen och sjuklöneersättningen bidrar till att minska utförarenheternas samlade underskott.

Stadsdelsnämnden beviljades budgetjustering om 2,4 mnkr för aktivitetscenter. För att fortsätta utveckla arbetet med metoden

Tryggt mottagande i hemmet, i samverkan med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning beviljades 0,6 mnkr.

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Inom verksamhetsområdet utreds, beslutas och verkställs stödinsatser till personer 0-64 år som har en funktionsnedsättning. Insatser som tillhandahålls är bland annat gruppbostad, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösning, ledsagning och korttidsvistelse för barn. Inom ramen för verksamheten finns tre resultatenheter, vilka utgörs av gruppbostäder och daglig verksamhet.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 321,9 mnkr efter prestationsavläsningen under augusti månad.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 3,0 mnkr före och efter resultatöverföringar.

Underskottet beror på ökade kostnader för personresor till och från daglig verksamhet.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 3,0 mnkr. Kostnaden för turbundna resor ökar då deltagare återvänt till sina dagliga verksamheter och rådande samhällsrestriktioner innebär att fler ensamresor skett. Totalt för verksamhetsåret beräknas ett underskott för persontransporter till och från daglig verksamhet. Beställarenhetens kostnader för gruppbostad LSS har ökat på grund av flera nivåjusteringar utifrån individernas förändrade behov.

Gruppbostäderna har under perioden haft full beläggning. Några boende har däremot uppvisat ett ökat omsorgsbehov vilket kräver ökad personalbemanning. Coronapandemin bedöms ha haft en måttlig påverkan inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning under perioden.

Stadsutveckling och medborgarservice

Verksamhetsområdet omfattar verksamheterna stadsutveckling, medborgarservice, kollo och kommunikation.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 56,0 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 3,0 mnkr.

Underskottet beror på ett flertal aktiviteter som inte rymts inom stadsutvecklings ordinarie budgetram, bland annat inventering av asfaltsvägar och asförtläggning. En annan förklaring till underskottet är att verksamheten är i behov av att anställa fler medarbetare för att utföra de planerade aktiviteterna och investeringsprojekten. Det föreligger andra extra satsningar som

med stor sannolikhet inte kommer kunna genomföras i år, därav ett mindre överskott än vad uppvisades i tertial två.

Under pågående pandemi har allt fler vistats utomhus och i större utsträckning nyttjat parker och allmänna platser. Detta har medfört ökade renhållningskostnader och det förväntas att fler insatser behövs under året.

Kommunfullmäktige har beviljat budgetjusteringar om 0,7 mnkr för naturreservat, 0,5 mnkr för biologisk mångfald, 1,6 mnkr för platssamverkan, 0,2 mnkr för sommarkollo och fördelat statsbidrag (Delmos) för att stärka ekonomisk och social utveckling i stadsdelarna, 0,8 mnkr. Delmos-medel ska användas till kommunikation för att öka tilliten och förtroendet för myndigheter i stadsdelsområdet. De övriga medlen kommer täcka extra driftkostnader inom respektive verksamhet.

Stadsmiljöinvesteringar

Investeringsbudgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 20,1 mnkr. Verksamheten prognostiseras en budget i balans.

Ombudgetering kommer begäras av projektet plaskdamm i Lofotenparken med 1,9 mnkr. Begäran om ombudgetering sker på grund av svårigheter att hitta en entreprenad kopplat till framtagna underlag och lagen om offentlig upphandling. Med stor sannolikhet kommer projektet inte påbörjas i år.

Förvaltningen kommer även begära ombudgetering med 0,7 mnkr för trygghetsinvesteringen trygghetsskapande åtgärder på befintliga hundrastgårdar. Projektet är försenat till följd av långa leveranstider och tillståndsansökning.

Under februari beviljades budgetjusteringar om 4,3 mnkr i kommunfullmäktige för trygghetsinvesteringar, som innefattar upprustning av parkområde vid Sunnanbyplan i Rinkeby, trygghetsskapande åtgärder på befintliga hundrastgårdar och i två gångtunnlar i Rinkeby. Utöver budgetjusteringar beviljade Kommunfullmäktige ombudgeteringar om 2,2 mnkr, varav trygghetsinvestering trafikåtgärder olovlig trafik på 0,9 mnkr och klimatinvestering växtbäddar med kolmakadam på 1,3 mnkr som Trafikkontoret manövrerar.

Maskiner inventarier

Investeringsbudgeten för maskiner och inventarier uppgår till 1,8 mnkr och prognostiseras en budget i balans. Medlen nyttjas främst till ombyggnationer och inköp kopplat till detta.